

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci navrhovateľa **Ing. L. K.**, bytom v M., proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o predčasný starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. decembra 2008, č.k. 7Sd/225/2007-49, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 12. decembra 2008, č.k. 7Sd/225/2007-49, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 12. decembra 2008, č.k. 7Sd/225/2007-49, potvrdil rozhodnutie z 18. januára 2008 číslo X., ktorým odporkyňa podľa § 67 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 463/2007 Z.z. (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a podľa čl. 46 ods. 2 Nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71, o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a členov rodín pohybujúcich sa v rámci spoločenstva (ďalej len „Nariadenie“), priznala navrhovateľovi od 4. februára 2006 predčasný starobný dôchodok v sume 4 697 Sk mesačne.

Po preskúmaní rozhodnutia ako aj konania, ktoré mu predchádzalo dospel krajský súd k záveru, že odporkyňa postupovala v súlade so zákonom.

Proti rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie navrhovateľ a žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vrátil mu vec na nové konanie a rozhodnutie. Nesúhlasil s názorom súdu o použití čl. 20 Zmluvy, ktorý je podľa jeho názoru retroaktívny a na navrhovateľa sa nevzťahuje, keďže podľa čl. 7 ods. 2 písm. c) Nariadenia sa tento článok môže použiť len vtedy, ak je to pre prijímateľa dávky výhodnejšie. Vyjadril aj svoju nespokojnosť s posudzovaním jeho nárokov podľa predpisov cudzieho štátu, na území ktorého nikdy nepracoval, neštudoval ani nevykonával vojenskú základnú službu. Tiež poukázal na skutočnosť, že vďaka kurzovým rozdielom sa jeho dôchodok namiesto pravidelnej valorizácie v skutočnosti znižuje. Namietol aj diskrimináciu a nerovnaké podmienky pred zákonom, aj odňatie štátneho občianstva proti jeho vôli.

Odporkyňa žiadala rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 250s v spojení s § 246c Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné vyhovieť.

Podľa čl. 45 ods. 1 Nariadenia príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie alebo znovu nadobudnutie nároku na dávky podľa systému, ktorý nie je osobitným systémom v zmysle odsekov 2 alebo 3 dosiahnutím dôb poistenia alebo dôb bydliska, zohľadní tam, kde je to nevyhnuté, doby poistenia alebo doby bydliska dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek iného členského štátu podľa všeobecného systému buď zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnnej osoby. Na tento účel zohľadní tieto doby akoby boli dosiahnuté podľa jej vlastných právnych predpisov.

Podľa čl. 46 ods. 2 Nariadenia v prípade, kde podmienky požadované právnymi predpismi členského štátu, na nadobudnutie nároku na dávky sú splnené, iba po použití článku 45a) alebo článku 40 ods. 3, uplatnia sa nasledujúce pravidlá :

a) príslušná inštitúcia vypočíta teoretickú výšku dávky, na ktorú by si mohla dotknutá osoba uplatniť nárok za predpokladu, že všetky doby poistenia

a)) alebo bydliska, dosiahnuté podľa právnych predpisov členských štátov, ktorým zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba podliehali, sa dosiahli v tomto štáte podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje v deň priznania dávky. Ak podľa týchto právnych predpisov výška dávky nezávisí na trvaní dosiahnutých dôb, táto výška sa považuje za teoretickú výšku, uvedenú v tomto pododseku;

b) príslušná inštitúcia následne stanoví skutočnú výšku dávky na základe teoretickej výšky, uvedenej v predchádzajúcom pododseku a podľa pomeru trvania dôb poistenia alebo bydliska dosiahnutých pred vznikom poistnej udalosti podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje táto inštitúcia, k celkovému trvaniu dôb poistenia a dôb bydliska dosiahnutých pred vznikom poistnej udalosti podľa právnych predpisov všetkých dotknutých členských štátov.

Podľa čl. 7 ods. 2 písm. c) Nariadenia bez ohľadu na článok 6, naďalej sa budú uplatňovať určité ustanovenia dohovorov o sociálnom zabezpečení, ktoré uzavreli členské štáty do dátumu uplatňovania tohto nariadenia za predpokladu, že sú výhodnejšie pre príjemcov dávok alebo, ak vyplývajú z osobitných historických okolností a majú obmedzený časový účinok, ak sú tieto ustanovenia uvedené v prílohe III.

Zmluva o pristúpení Slovenskej republiky k Európskej únii v čl. 1 ods. 2 ustanovuje, že podmienky prijatia a úpravy zmlúv, na ktorých je založená Európska únia, nevyhnuté so zreteľom na toto prijatie, sú stanovené v akte, ktorý je pripojený k tejto zmluve. Ustanovenia aktu tvoria neoddeliteľnú súčasť tejto zmluvy.

Zoznam takto zmenených aktov a ich zmeny, sú obsiahnuté v čl. 20 prílohy č. II, k Aktu o podmienkach pristúpenia. V kapitole 2. Sloboda pohybu osôb je pod písm. A:

Sociálne zabezpečenie v bode 1, uvedené aj Nariadenie, pričom pod písm. h) je obsiahnutá novelizácia Prílohy č. III časti tohto Nariadenia, kde je o.i. uvedené, že zostáva naďalej v platnosti čl. 20 Zmluvy.

Podľa čl. 20 ods. 1 Zmluvy, ktorá nadobudla platnosť 3. mája 1993, doby zabezpečenia získané pred dňom rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej republiky sa považujú za doby zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území mal zamestnávateľ občana sídlo ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej republiky alebo naposledy pred týmto dňom.

Podľa § 67 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poistenec má nárok na predčasný starobný dôchodok, ak

- a) bol dôchodkovo poistený najmenej 10 rokov a
- b) suma predčasného starobného dôchodku, ku dňu od ktorého požiadal o jeho priznanie, je vyššia ako 1,2-násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu.

Zo spisov vyplýva, že navrhovateľ, narodený 3. augusta 1945, požiadal o priznanie predčasného starobného dôchodku od 4. februára 2005. Zamestnával navrhovateľa Ústav pre hospodársku úpravu vojenských lesov a statkov Olomouc mal 31. decembra 1992 sídlo na území Českej republiky, preto odporkyňa postupovala pri určení sumy tejto dávky v súlade s článkom 20 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení (ďalej len „Zmluva“), ktorý zostal v platnosti aj po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie v zmysle čl. 7 ods. 2 písm. c) Nariadenia.

Teoretická suma predčasného starobného dôchodku navrhovateľa bola určená ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na výplatu predčasného starobného dôchodku, podľa právnych predpisov Slovenskej aj Českej republiky a aktuálnej dôchodkovej hodnoty, znížená za každých začatých 30 dní obdobia, za ktoré sa dôchodok znižuje.

Z tejto teoretickej sumy (16 137 Sk), ktorá je vyššia ako 1,2-násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu (5 676 Sk), je čiastkový predčasný starobný

dôchodok podiel, ktorý zodpovedá pomeru obdobia dôchodkového poistenia, získaného podľa právnych predpisov Slovenskej republiky (4 782 dní) k celkovému úhrnu dôb poistenia získaných podľa právnych predpisov oboch zmluvných štátov.

Pokiaľ navrhovateľ namietal, že v jeho prípade neprichádzal do úvahy postup podľa čl. 20 Zmluvy, súd nemohol jeho námietku prihliadnuť, lebo podľa prílohy III, časť A Nariadenia, sa naďalej uplatňujú články 12,20 a 33 Zmluvy a podľa článku 20 uvedenej zmluvy sa doby zabezpečenia získané do 31. decembra 1992 považujú za doby zabezpečenia toho zmluvného štátu, na území ktorého mal zamestnávateľ občana sídlo ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej republiky, alebo naposledy pred týmto dňom.

Odporkyňa preto nepochybila, keď postupovala podľa uvedeného článku Zmluvy a keď rozhodla o nároku navrhovateľa na predčasný starobný dôchodok za obdobie dôchodkového poistenia získané na území Slovenskej republiky po 1. januári 1993 (pri určení teoretickej sumy aj s prihliadnutím na dobu poistenia, získanú podľa právnych predpisov Českej republiky) a keď postúpila žiadosť navrhovateľa na rozhodnutie o jeho nároku za obdobie poistenia, získané podľa právnych predpisov Českej republiky, nositeľovi poistenia v Českej republike, ktorou je Česká správa sociálneho zabezpečenia.

Námietku navrhovateľa, že je ako dôchodca diskriminovaný, nebolo možné zohľadniť, lebo odporkyňa nezaobchádzala s navrhovateľom odlišne, ako s inými dôchodcami, ktorí sa ocitli v podobnej situácii.

Odporkyňa rozhodla o nároku navrhovateľa na predčasný starobný dôchodok na základe ustanovení § 67 zákona o sociálnom poistení, ako aj čl. 46 ods. 2 Nariadenia, lebo navrhovateľ sa zúčastňoval ku dňu vzniku poistnej udalosti na dôchodkovom poistení nielen v Slovenskej republike, ale vo viacerých členských štátoch Európskej únie (ďalej len „EÚ“), konkrétne v Českej republike.

Pri výpočte výšky predčasného starobného dôchodku navrhovateľa postupovala odporkyňa v súlade s vyššie uvedenými normami európskeho aj slovenského práva.

Pokiaľ navrhovateľ namietal použitie čl. 20 Zmluvy v súvislosti s čl. 7 ods. 2 písm. c) Nariadenia, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že uvedený článok umožňuje použitie

čl. 20 Zmluvy nielen v prípade, kedy je to pre prijímateľa dávky výhodnejšie, ale aj v prípade, ak to vyplýva z osobitných historických okolností a tieto majú obmedzený časový účinok.

Rozdelenie spoločného štátu a vznik dvoch samostatných nástupníckych štátov, je osobitnou historickou okolnosťou s obmedzeným časovým účinkom na právne vzťahy, ktoré vznikli počas trvania spoločného štátu.

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu a postupu a rozhodnutia krajského súdu odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd dostatočne podrobne a presne zistil skutkový sta a dospel aj k správne právnemu záveru, že nárok navrhovateľa je potrebné posudzovať podľa čl. 20 Zmluvy a čl. 46 ods. 2 Nariadenia.

Skutočnosti, ktorými žalobca v odvolaní spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského súdu, neboli zistené v odvolacom konaní. Tieto boli totožné s námietkami, ktoré žalobca namietal v prvostupňovom konaní a s ich obsahom sa krajský súd vysporiadal. Otázkou odňatia štátneho občianstva sa súd v tomto konaní nemohol zaoberať, lebo nebola predmetom konania o dôchodku. V ďalších dôvodoch odkazuje odvolací súd na rozsudok krajského súdu, ktorý považuje za vecne správny.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu navrhovateľa nevyhovel a rozsudok súdu v Bratislave ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 OSP a ich náhradu účastníkom nepriznal, nakoľko navrhovateľ nebol úspešný a odporkyni žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. novembra 2009

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová